

Evaluation of the prevalence of broad-spectrum beta-lactamases (ESBLs) and carbapenemase genes in *Klebsiella pneumoniae* strains isolated from burn wounds in patients referred to Shahid Motahari Hospital in Tehran

Ali Shivaee¹, **Shahla Shahbazi**², Armaghan Soltani³, Elaheh Ahadi⁴

¹MSc in Medical Microbiology, Department of Microbiology, School of Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

²PhD Student, Department of Bacteriology, Pasteur Institute of Iran, Teheran, Iran

³MSc Student in Microbiology, Department of Bacteriology, Pasteur Institute of Iran, Teheran, Iran

⁴MSc Student in Microbiology, Department of Biology, Alborz Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

Abstract

Background: *Klebsiella* species are common causes of nosocomial, ulcers, blood and urinary tract infections, and also acquired pneumonia from the hospital and various intra-abdominal infections. Bacterial resistance mechanisms against antibiotics are different, but one of these resistance mechanisms, which is very problematic, is the production of β -lactamase enzymes in bacteria. The aim of this study was to determine the antibiotic resistance pattern and the presence of beta-lactamase genes in *Klebsiella* isolated from burn wounds among patients referred to Shahid Motahhari Hospital in Tehran.

Materials and methods: 100 strains collected for confirmation of production of broad-spectrum beta-lactamases (ESBLs) were tested by CDT (Combined Disk Test). Finally, β -lactamase genes were investigated using polymerase chain reaction.

Results: The highest resistance rate was observed to ampicillin (93%). 23% of isolates produced ESBLs. The highest frequency of genes was bla shv gene (26.8%).

Conclusion: The presence of beta-lactamase genes with high antibiotic resistance is very worrying. Since the present genes can spread through mobile genetic elements in bacteria, among bacteria, it is considered to be a serious alert in the treatment of infections caused by *Klebsiella*.

Keywords: *Klebsiella pneumoniae*, Antibiotic resistance, Beta-lactamase genes, ESBLs.

Cited as: Shivaee A, Shahbazi SH, soltani A, Ahadi E. Evaluation of the prevalence of broad-spectrum beta-lactamases (ESBLs) and carbapenemase genes in *Klebsiella pneumoniae* strains isolated from burn wounds in patients referred to Shahid Motahari Hospital in Tehran. Medical Science Journal of Islamic Azad University, Tehran Medical Branch 2019; 29(3): 232-239.

Correspondence to: Shahla Shahbazi

Tel: +98 89910179127

E-mail: shahbazi.shahla@yahoo.com

ORCID ID: 0000-0001-5189-9974

Received: 20 Aug 2018; **Accepted:** 25 Nov 2018

مجله علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی
دوره ۲۹، شماره ۳، پاییز ۹۸، صفحات ۲۳۲ تا ۲۳۹

بررسی میزان شیوع ژن‌های کد کننده بتالاکتاماز وسیع الطیف (ESBLs) و کارباپنماز در سویه‌های کلبسیلا پنومونیه جدا شده از زخم‌های سوختگی بیماران مراجعه کننده به بیمارستان شهید مطهری تهران

علی شیوایی^۱، شهلا شهبازی^۲، ارمان سلطانی^۳، الهه احدی^۴

^۱ کارشناسی ارشد میکروب شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران
^۲ دانشجوی دکتری باکتری شناسی، گروه میکروب شناسی، انستیتوپاستور ایران، تهران، ایران
^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد میکروب شناسی، گروه میکروب شناسی انستیتو پاستور ایران، تهران، ایران
^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد میکروبیولوژی، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

چکیده

سابقه و هدف: باکتری جنس‌های کلبسیلا از عوامل شایع عفونت‌های بیمارستانی، زخم، عفونت مجاری ادراری، عفونت خون، پنومونی اکتسابی از بیمارستان و عفونت‌های مختلف داخل شکمی هستند. از بین مکانیسم‌های مقاومت باکتریایی در برابر آنتی بیوتیک‌ها، تولید آنزیم‌های بتالاکتاماز در باکتری‌ها مشکل‌ساز شده است. هدف از این مطالعه، بررسی الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی و حضور ژن‌های بتالاکتامازی در باکتری‌های کلبسیلای جداسازی شده از زخم سوختگی افراد مراجعه کننده به مرکز سوانح و سوختگی شهید مطهری تهران بود. روش بررسی: ۱۰۰ سویه جمع آوری شده برای تایید تولید بتالاکتاماز های وسیع الطیف (ESBL) با روش CDT (Combined Disk Test) تحت آزمایش قرار گرفتند. در نهایت با استفاده از واکنش زنجیره‌ای پلیمرز، ژن‌های بتالاکتامازی تحت بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها: بیشترین میزان مقاومت در برابر آمپی سیلین (۹۳٪) مشاهده شد. ۲۳٪ ایزوله‌ها تولید کننده ESBLs بودند. بیشترین فراوانی ژن‌های مورد بررسی مربوط به ژن *blashv* (۲۶/۸٪) بود. نتیجه‌گیری: حضور ژن‌های بتالاکتامازی همراه با مقاومت بالای آنتی بیوتیکی بسیار نگران کننده است و از آنجا که ژن‌های حاضر می‌توانند از طریق عناصر متحرک ژنتیکی در میان باکتری‌ها گسترش یابند، زنگ خطر جدی در درمان عفونت‌های ناشی از کلبسیلا محسوب می‌شوند. واژگان کلیدی: کلبسیلا پنومونیه، مقاومت آنتی بیوتیکی، ژن‌های بتالاکتامازی، ESBLs

مقدمه

نحوی که شیوع عفونت‌های زخم سوختگی از ۲/۵٪ تا ۲۱٪ متغیر است (۲، ۳). براساس مطالعات بزرگ انجام شده در ایران بر روی آسیب‌های سوختگی، میزان بروز کلی مرگ و میر در بیماران سوختگی ۲ تا ۵/۶ مرگ در هر ۱۰۰،۰۰۰ نفر در سال است (۱). از جمله راهکارهای درمانی برای مقابله با این عفونت‌ها استفاده از آنتی بیوتیک‌ها است. مهم‌ترین آنتی بیوتیک‌های مورد استفاده در درمان عفونت‌های ایجاد شده توسط کلبسیلا پنومونیه، بتالاکتامازها، کارباپنم‌ها، کینولون‌ها و آمینوگلیکوزیدها

همان طور که تحقیقات در کشورهای مختلف نشان داده، کلبسیلا دومین عامل شایع ایجاد کننده عفونت زخم است (۱). زخم‌های سوختگی یکی از عمده‌ترین شرایط مستعد به عفونت است، به

آدرس نویسنده مسئول: تهران، انستیتوپاستور ایران، گروه میکروب شناسی، شهلا شهبازی

(email: shahbazi.shahla@yahoo.com)

ORCID ID: 0000-0001-5189-9974

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۸/۲۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۷/۹/۱۴

و کوتریماکسازول هستند. به دلیل ایجاد مقاومت آنتی بیوتیکی در طول درمان عفونت‌های ایجاد شده توسط کلبسیلا پنومونیه، استفاده صحیح آنتی‌بیوتیکی بسیار مهم است (۴). مکانیسم‌های مقاومت باکتریایی در برابر آنتی بیوتیک‌ها متفاوت است، اما یکی از این مکانیسم‌های مقاومتی که بسیار مشکل ساز شده است، تولید آنزیم‌های بتالاکتاماز در باکتری‌ها است. طی دهه‌های اخیر بتالاکتامازهای وسیع الطیف (ESBL) در باسیل‌های گرم منفی یافت شده است و به عنوان مکانیسم مهم مقاومت محسوب می‌شوند. آنزیم‌های ESBL قادر به هیدرولیز پنی سیلین‌ها، سفالوسپورین‌های وسیع الطیف و مونوباکتام‌ها هستند. عواملی همچون کلوالونیک اسید، تازوباکتام و سولباکتام با اثر بازدارندگی منجر به مهار عملکرد این آنزیم‌ها می‌شوند (۵، ۶). از طرفی کارباینام‌هایی مانند ایمپنم، مروپنم و ارتاپنم بهترین درمان در عفونت‌های ناشی از باکتری‌های مولد بتالاکتامازهای وسیع الطیف هستند. اما متأسفانه با افزایش استفاده از این آنتی بیوتیک‌ها شمار باکتری‌های مقاوم نیز افزایش یافته است. از مهم‌ترین مکانیسم‌های مقاومتی علیه کارباینام تولید کاربایناماز است که KPC و VIM از شایع‌ترین آن‌ها در انتروباکتریاسه‌ها هستند. امروزه تقریباً ۲۰٪ از عفونت‌های کلبسیلا پنومونیه در بخش‌های مراقبت ویژه در ایالات متحده شامل سویه‌های غیر حساس به نسل سوم سفالوسپورین‌ها است که علت اصلی این امر کسب پلاسمیدهای حاوی ژن‌های کدکننده بتالاکتامازهای وسیع الطیف (ESBL) بوده است و از آنجایی که این پلاسمیدها اغلب حامل ژن‌های مقاومت دیگری مانند ژن‌های کارباینامازی نیز هستند (۷)، درمان عفونت‌های جدی اعضای انتروباکتریاسه تولیدکننده ESBL، نیازمند توجه ویژه است.

لذا با توجه به افزایش روبه رشد این سویه‌های ESBL و کارباینامازها و اهمیت زخم‌های سوختگی در کلینیک‌ها، مطالعه حاضر به منظور بررسی وجود ژن‌های کد کننده بتالاکتاماز وسیع الطیف (ESBLs) و کاربایناماز در سویه‌های کلبسیلا پنومونیه جدا شده از زخم‌های سوختگی بیماران مراجعه کننده به بیمارستان شهید مطهری تهران انجام شد.

مواد و روشها

در این مطالعه توصیفی-مقطعی (cross-sectional)، تعداد ۱۰۰ نمونه کلبسیلا پنومونیه از افراد با زخم سوختگی که به مرکز سوانح و سوختگی شهید مطهری در تهران در سال ۹۶-۹۵ مراجعه کرده بودند، جمع‌آوری شد. آزمون‌های بیوشیمیایی

تکمیلی از قبیل SIM، TSI، اوره و سیترات و لیزین دکربوکسیلاز برای تایید این نمونه‌ها انجام شد. پس از تعیین گونه و سویه، جدایه‌های مورد نظر از نظر نوع مقاومت آنتی بیوتیکی با استفاده از روش استاندارد (Kirby-Disk-diffusion) (Bauer 1966) مورد بررسی قرار گرفتند (۸). دیسک‌های مورد استفاده در این مطالعه (Mast Co., UK) شامل آمپی سیلین (۱۰ μg)، جنتامایسین (۱۰ μg)، سفنازیدیم (۳۰ μg)، سفپییم (۳۰ μg)، آموکسی سیلین- کلوالونیک اسید (۳۰/۱۰ μg) و ایمپنم (۱۰ μg) بودند. در این روش، سوسپانسیونی از باکتری با کدورتی معادل ۰/۵ مک فارلند تهیه شد. سپس از این سوسپانسیون در سطح پلیت‌های مولر هینتون آگار به صورت Pour Plate کشت انجام شد و دیسک‌ها در سطح پلیت‌ها قرار داده شدند. پس از انکوباسیون در ۳۷ درجه سانتی‌گراد به مدت ۲۴ ساعت، قطر هاله ممانعت از رشد (Zone of inhibition) برحسب میلی‌متر با استفاده از خط کش اندازه گیری شد و نتایج به صورت Resistant، Susceptible و Intermediate ثبت شدند. در هر بار انجام آنتی بیوگرام کنترل E. coli ATCC 25922 استفاده شد.

به منظور شناسایی باکتری‌های تولیدکننده ESBLs، در ابتدا آزمون غربالگری طبق دستورالعمل CLSI, 2017 و با استفاده از دیسک آنتی بیوتیک‌های سفوتاکسیم، سفنازیدیم، سفپییم انجام شد (۸). برای انجام این کار ابتدا برای تمام باکتری‌ها، هاله عدم رشد مربوط به هر یک از این آنتی بیوتیک‌ها اندازه گیری شد. اگر اندازه هاله عدم رشد هر یک از این آنتی بیوتیک‌ها برای سویه‌ها مطابق جدول ۱ بود، تست‌های تأییدی برای آنها انجام شد.

جدول ۱. معیارهای غربالگری جهت شناسایی ارگانسیم‌های مولد ESBL بر اساس دستورالعمل NCCLS

آنتی بیوتیک	قطر هاله عدم رشد (mm)
سفنازیدیم	۲۲ ≤
سفوتاکسیم	۲۷ ≤
سفپییم	۲۵ ≤

در آزمون تأییدی از روش دیسک‌های ترکیبی (Combination Disk Method) استفاده شد. برای این منظور از سفنازیدیم-کلوالونیک اسید ۳۰/۱۰ μg و سفوتاکسیم-کلوالونیک اسید ۳۰/۱۰ μg و سفپییم-کلوالونیک ۳۰/۱۰ μg با روش Disk-diffusion استفاده شد. افزایش ۵ mm ≤ قطر هاله دیسک‌های ترکیبی یا کلوالونیک

جدول ۲. توالی الیگونوکلوئوتیدی پرایمرهای استفاده شده در این مطالعه

پرایمر	توالی پرایمر (5'→3')	اندازه محصول (bp)	دمای انلینگ (درجه سانتی گراد)	رفرنس
bla SHV	F: ATGCGTTATATTCGCCTGTG R: TGCTTTGTTATTCGGCCAA	۷۴۷	۵۴	(۹)
bla TEM	F: TCGCCGCATACACTATTCTCAGAATGA R: ACGCTCACCGGCTCCAGATTTAT	۵۴۵	۶۰	(۹)
bla CTX-M	F: ATGTGCAGYACCAGTAARGTKATGGC R: TGGGTRAARTARGTSACCAGAAAYCAGGG	۴۹۳	۵۸	(۹)
bla VEB	F: GCGTTATGAAATTTCCGATTG R: CAACATCATTAGTGGCTGCTG	۳۲۳	۵۴	(۱۰)
bla GES	F: ATGCGCTTCATTACGCAC R: CTATTTGTCCGTGCTCAGG	۲۶۵	۵۵	(۱۰)
bla PER	F: GCCTGACGATCTGGAACC R: GATACTGCACCTGATCATC	۱۸۰	۵۵	(۱۰)
bla OXA	F: CTGTTGTTTGGGTTTCGCAAG R: CTTGGCTTTTATGCTTGATG	۶۵۷	۵۳	(۱۰)
bla KPC	F: ATGTCACTGTATCGCCGTCTAGT R: CGTTGACGCCCAATCC	۸۷۰	۵۶	(۱۱)

F: forward; R: reverse

جدول ۴. برنامه بدست آمده جهت انجام واکنش PCR

Time	Temperature	Steps
5 min	94°C	Initial Denaturation
1 min	94°C	Denaturation
1 min	بر اساس جدول ۲	Annealing
1 min	72°C	Extension
5 min	72°C	Final Extension

پس از انجام PCR بر روی DNA حاصل از نمونه‌ها، محصولات تکثیر شده در PCR جهت مشاهده قطعات DNA، بر روی آگاروز ۱ درصد با ولتاژ ۱۰۰ به مدت ۶۰ دقیقه الکتروفورز شدند. برای مشاهده و تصویربرداری محصولات PCR الکتروفورز شده در ژل مربوطه از سیستم Gel documentation استفاده شد. در نهایت با استفاده از DNA الگو که حاوی قطعاتی با وزن مولکولی مشخص است، محصول شناسایی شد.

یافته‌ها

تمامی ۱۰۰ نمونه کلبسیلا پنومونیه از نظر تست اکسیداز و تولید گاز سولفید هیدروژن مثبت، تست لیزین دکربوکسیلاز، اوره آز، اندول و حرکت منفی، اما سیترات مثبت بودند و قادر بودند در محیط مک کانکی در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد رشد کنند.

نتایج حاصل از تست آنتی بیوگرام به روش کربی-بائر بر روی نمونه‌ها نشان داد که بیشترین مقاومت به ترتیب در برابر آنتی بیوتیک‌های آمپی سیلین (۹۳ درصد) و آموکسی سیلین کلاولانیک اسید (۵۳ درصد) و بیشترین حساسیت به ترتیب در

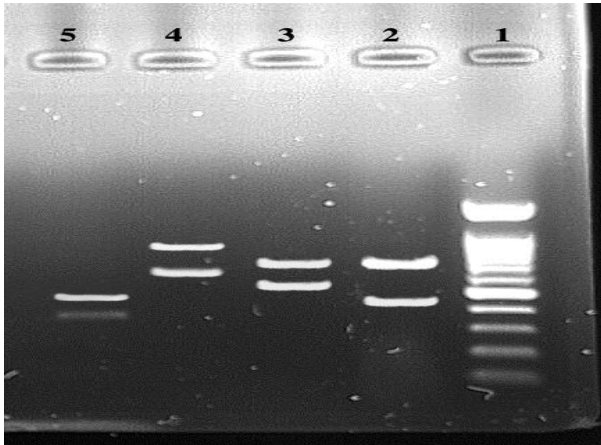
اسید نسبت به دیسک‌های فاقد این آنتی بیوتیک نشان دهنده این است که باکتری از گروه باکتری‌های تولیدکننده ESBL است. در این آزمایش به عنوان شاهد از سوش اشریشیاکلی ATCC 25922 به عنوان کنترل منفی و از سوش کلبسیلا پنومونیه ATCC 700603 به عنوان کنترل مثبت دارای آنزیم ESBL استفاده شد. در مرحله بعد، DNA ژنومیک با استفاده از کیت استخراج DNA (Roche) و پروتکل همراه با کیت استخراج شد.

جدول ۳. مقادیر و موارد به کار رفته جهت تهیه مخلوط واکنش PCR

PCR Mixture Components	Volume
PCR Buffer (10X)	2.5 µl
MgCl ₂ (25 mM)	1-2 µl
dNTPs (10 mM)	1 µl
Primer Forward (10 pmol/µl)	1 µl
Primer Reverse (10 pmol/µl)	1 µl
Taq DNA Polymerase (5U/µl)	0.1 µl
Template DNA	Variable
ddH ₂ O	Variable
Total volume	25 µl

به منظور تکثیر ژن‌های بتالاکتامازی SHV، TEM، CTX-M، VEB، GES، PER، OXA و KPC در ایزوله‌های کلبسیلا پنومونیه، ابتدا پرایمرها از مقالات موجود استخراج و پس از Bast کردن در پایگاه داده‌ها NCBI و حصول اطمینان از مناسب بودن آنها، انتخاب شدند. پس از آماده سازی پرایمرها و بهینه نمودن شرایط PCR برای هر ژن، مخلوط واکنش (PCR Mixture) PCR تهیه شد (جدول‌های ۲ و ۳) و با استفاده از سیکل حرارتی ذکر شده (جدول ۴) در دستگاه ترموسایکلر (Eppendorf) تکثیر این ژن‌ها انجام گرفت.

میان این ۲۳ ایزوله، ۶ (۲۶/۸٪) ایزوله دارای ژن *blaSHV*، ۵ (۲۱/۷۳٪) ایزوله دارای ژن *blaTEM*، ۴ (۱۷/۳۹٪) ایزوله دارای ژن *blaCTX-M*، ۲ (۸/۶۹٪) ایزوله دارای ژن *blaVEB1*، ۲ (۸/۶۹٪) ایزوله دارای ژن *blaGES*، ۱ (۴/۳۴٪) ایزوله دارای ژن *blaOXA-48* و ۱ (۴/۳۴٪) ایزوله دارای ژن *blaKPC* بودند و ژن *blaPER* در هیچ کدام از ایزوله‌ها مشاهده نشد (شکل‌های ۱ و ۲).

شکل ۲. نتایج مالتی پلکس PCR ژن‌های تولید کننده ESBL بر روی ژل الکتروفورز. ۱: لدر ۱۰۰ bp، ۲: مربوط به باند *blaSHV* با اندازه ۷۴۷ و *blaCTX-m* با اندازه ۳،۴۹۳؛ مربوط به باند *blaSHV* با اندازه ۷۴۷ و *blaTEM* با اندازه ۵،۵۴۵؛ مربوط به باند *blaOXA* با اندازه ۶۵۷ و *blaKPC* با اندازه ۵۰،۸۷۰؛ مربوط به باند *blaVEB* با اندازه ۳۲۳ و *blaCTX-m* با اندازه ۴۹۳.

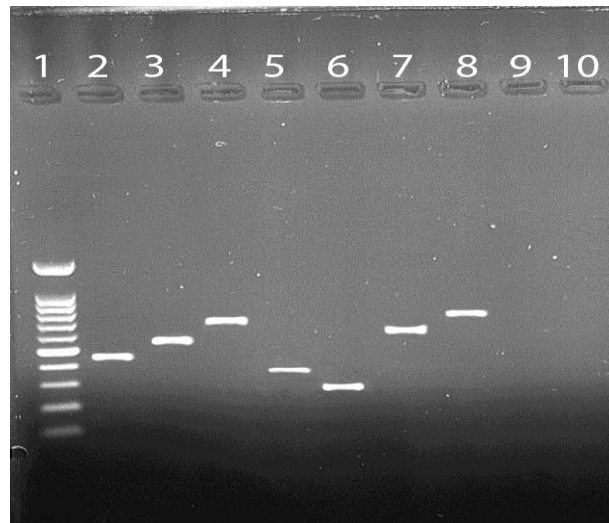
بحث

گسترش تولید آنزیم‌های بتالاکتاماز وسیع الطیف یکی از خطرهای جدی در درمان عفونت‌های دارای مقاومت چندگانه است که از زمان کشف آنها در سال ۱۹۸۰ به سرعت در سطح جهان گسترش یافته‌اند و به عنوان یکی از معضلات بهداشت عمومی خود را نمایان ساخته است. شیوع ESBL در بین گونه‌های بالینی از یک کشور به کشور دیگر و از یک مؤسسه تا مؤسسه دیگر متفاوت است. در مطالعه حاضر که بر روی ایزوله‌های کلبسیلا پنومونیه جدا شده از زخم سوختگی افراد مراجعه کننده به مرکز سوانح و سوختگی شهید مطهری در تهران صورت گرفت، از نظر مقاومت آنتی بیوتیکی، بیشترین مقاومت به ترتیب در برابر آنتی بیوتیک آمپی‌سیلین (۹۳٪) و بیشترین حساسیت در برابر آنتی بیوتیک‌های جنتامایسین و امپی پنم (۹۳٪) مشاهده شد. همچنین ۲۳ ایزوله (۲۳٪) از کل نمونه‌ها ESBL مثبت بودند. مطالعات مشابه زیادی در ایران

برابر آنتی بیوتیک‌های جنتامایسین و امپی پنم (۹۳ درصد) و سفنازیدیم (۸۰ درصد) بود (جدول ۵). نتایج به دست آمده به روش Combination Disk Method به منظور تعیین سویه‌های تولید کننده ESBL نشان داد که ۲۳ ایزوله از مجموع ۱۰۰ ایزوله ESBL مثبت هستند.

جدول ۵. نتایج تست حساسیت آنتی بیوتیکی ایزوله‌های جدا شده

کلبسیلا پنومونیه (تعداد: ۱۰۰)			
آنتی بیوتیک	مقاوم (μg/disc)	نیمه حساس	حساس
	(%)	(%)	(%)
آنتی سیلین	۱۰	۷	۰
جنتامایسین	۱۰	۷	۹۳
سفنازیدیم	۳۰	۰	۸۰
سفپیم	۳۰	۰	۸۰
آموکسی سیلین- کلاواتیک اسید	۲۰/۱۰	۴۰	۷
امپی پنم	۵	۰	۹۳

شکل ۱. عکس مربوط به ژن‌های تولید کننده ESBL بر روی ژل الکتروفورز. از سمت چپ چاهک اول مربوط به لدر ۱۰۰ bp چاهک دوم مربوط به ژن *blaCTX-M* (۴۹۳ bp) و چاهک سوم مربوط به ژن *blaTEM* (۵۴۵ bp) و چاهک چهارم مربوط به ژن *blaSHV* (۷۴۷) و چاهک پنجم مربوط به ژن *blaVEB* (۳۲۳) و چاهک ششم مربوط به ژن *blaGES* (۲۶۵) و چاهک هفتم مربوط به ژن *blaOXA* (۶۵۷) و چاهک هشتم مربوط به ژن *blaKPC* (۵۰،۸۷۰) و چاهک نهم مربوط به ژن *blaPER* که در هیچ یک از نمونه‌ها مشاهده نشد و چاهک دهم که مربوط به کنترل منفی است.

بر روی ۲۳ ایزوله‌ای که از نظر فنوتیپی تولید کننده آنزیم‌های بتالاکتاماز بودند، آزمایش PCR انجام شد. از

و سایر نقاط جهان در زمینه کلبسیلا پنومونیه تولید کننده ESBLs صورت گرفته‌اند که از جمله آنها می‌توان به مطالعه صورت گرفته توسط فیض آبادی و همکارانش در تهران در سال ۱۳۸۹ بر روی ۱۰۴ نمونه کلبسیلا پنومونیه اشاره کرد. در مطالعه آنها ۷۲/۱٪ از نمونه‌ها تولید کننده ESBLs بودند (۱۲).

از طرفی میر صالحیان و همکارانش گزارش دادند که تولید ESBLs در سویه کلبسیلا پنومونیه در تهران به ۷۶٪ رسیده است (۱۳). فراوانی ESBL در کشورهای مختلف از ۸۵٪ در روسیه، ۶۶/۷٪ در هند، ۵۷/۸٪ در ترکیه، ۴۱٪ در امارات، ۱۷٪ در موارد سریایی، ۲۸٪ در بیماران بستری در کویت و ۲۶٪ در عربستان سعودی، متفاوت بوده است (۱۲، ۱۴). همچنین در این مطالعه فراوانی ژن‌های بتالاکتامازی TEM و CTX و SHV در میان ایزوله‌های تولید کننده ESBLs طبق نتایج به دست آمده با روش PCR به ترتیب، ۵ (۲۱/۷۳٪) ایزوله، ۴ (۱۷/۳۹٪) ایزوله و ۶ (۲۶/۸٪) ایزوله گزارش شد. در مطالعه محمدمردی و همکارانش در سال ۱۳۹۴، ۹۲/۵٪ از سویه‌های کلبسیلا پنومونیه نسبت به آنتی بیوتیک آمپی سیلین مقاوم بودند که مشابه نتیجه حاصل از مطالعه حاضر بود. میزان حساسیت به آنتی بیوتیک جنتامایسین تقریباً بالای ۶۰٪ بود. در مطالعه آنها ۵۳/۱٪ ایزوله‌ها آنزیم‌های ESBLs تولید می‌کردند. بعد از انجام PCR ۷۶/۷٪ سویه‌ها دارای ژن TEM، ۹۲/۸٪ دارای bla-CTX-M و ۹۶/۴٪ دارای ژن SHV - bla بودند که تفاوت چشمگیری با مطالعه حاضر داشت. یکی از علل این تفاوت‌ها ممکن است منشا نمونه‌ها باشد. با توجه روند رو به افزایش مقاومت آنتی بیوتیکی در کلبسیلا پنومونیه، امروزه کاربایتم‌ها به عنوان خط نهایی درمانی استفاده می‌شوند، اما متاسفانه مقاومت در برابر این آنتی بیوتیک‌ها در حال افزایش است که این برای عفونت‌های بیمارستانی بسیار نگران کننده است. نتایج حاصل از مطالعه غلامرضا پور علی و همکارانش نشان داد که ۱۱/۷ درصد ایزوله‌ها به ایمی پنم مقاوم هستند که به عنوان دارویی که به عنوان آخرین خط درمانی جهت عفونت ناشی از باکتریهای گرم منفی استفاده می‌شود مقاومت نسبتاً بالایی است (۱۵). در مطالعه Barakzahi و همکارانش در زاهدان میزان حساسیت به ایمی پنم و جنتامایسین به ترتیب ۵۲٪ و ۳۶٪ گزارش شد. در مقایسه با نتایج مطالعه ما، میزان حساسیت به این داروها در زاهدان بسیار پایین‌تر است که می‌تواند نشان دهنده آن باشد سویه‌های مقاوم در آنجا ممکن است به دلیل رفت و آمد بسیار مهاجران از کشورهای همسایه وارد شده باشند (۱۶). از جمله مواردی که در ایجاد مقاومت به آنتی بیوتیک‌های کاربایتم دخیل است می‌توان به حضور ژن‌های کاربایتم‌سازی اشاره

کرد که در این مطالعه تعدادی از آنها از جمله blaVEB1، blaGES، blaOXA-48، blaKPC و blaPER مورد بررسی قرار گرفت. فراوانی این ژن‌ها به ترتیب ۲ (۸/۶۹٪) ایزوله، ۲ (۸/۶۹٪) ایزوله، ۱ (۴/۳۴٪) ایزوله بود و ژن blaPER در هیچ کدام از ایزوله‌ها مشاهده نشد. در مطالعه‌ای که در سال ۹۲ در شهرکرد توسط هاشمی زاده و همکارانش انجام شد، از ۱۸ مورد ایزوله کلبسیلا، ۲۲ مورد (۱۲/۲۲ درصد) دارای ژن blaKPC بودند (۱۷). در مقایسه مطالعه حاضر با مطالعه Bratu و همکارانش، برخلاف مطالعه ما، ۲۴ درصد سویه‌های کلبسیلا واجد این ژن بودند، همچنین میزان جداسازی سویه‌های کلبسیلا واجد ژن blaKPC در این مطالعه خیلی کمتر از مطالعه Castanheira و همکارانش (۱۸) در آمریکای شمالی، آمریکای جنوبی و اروپا و مطالعه Chen و همکارانش (۱۹) در چین بود که میزان جداسازی سویه‌های کلبسیلائی واجد ژن blaKPC را به ترتیب ۵۱ و ۷۳/۵ درصد گزارش کردند.

Duarte و همکارانش در سال ۲۰۰۳ شیوع ژن بتالاکتاماز GES-1 را در باکتری کلبسیلا پنومونیه در بیمارستان دانشگاه شهر لیسبون پرتغال مورد بررسی قرار دادند و در مطالعه آنها تمامی ایزوله‌ها دارای ژن GES-1 بودند (۲۰). در مطالعه قلی پور و همکارانش از ۴۵ ایزوله کلبسیلائی جدا شده از بیماران بستری در بیمارستان‌های آموزشی شهرکرد، فراوانی ژن‌های بتالاکتاماز OXA-10 و PER به ترتیب ۹۰ و ۳۳ درصد بود (۲۱). در مطالعه عالیشا آکیا و همکارانش مشابه مطالعه حاضر، ژن‌های PER در هیچ کدام از ایزوله‌ها یافت نشد. در مطالعه صورت گرفته توسط آتنا امیری و همکارانش در کاشان میزان مقاومت به آمپی سیلین، سفنازیدیم و سفوتاکسیم به ترتیب ۹۲٪، ۶۷٪ و ۶۴٪ بود. همچنین ۳۵٪ (مورد) ایزوله‌ها تولید کننده ESBL بودند. شیوع ژن blaCTX-M و blaRER در ایزوله‌های کلبسیلا به ترتیب ۲۸٪ و ۹٪ بود. میزان مقاومت و تعداد سویه‌های تولید کننده ESBL در این مطالعه در مقایسه با مطالعه ما از میزان برخورداری بالاتر بود (۲۲). در مطالعه صورت گرفته توسط Pattarachai Kiratisin و همکارانش در تایلند، ۹۹/۲٪ ایزوله‌های کلبسیلا پنومونیه تولید کننده ESBL بودند که ۷۱/۷٪ آنها دارای ژن blaTEM، ۸۷/۴٪ دارای ژن blaSHV، ۱۰/۲٪ دارای ژن blaPER و ۱۱/۸٪ دارای ژن OXA-10 بودند. ژن‌های blaGES و هیچ کدام از سویه‌ها یافت نشدند (۲۳).

بررسی و مقایسه نتایج مطالعه حاضر با مطالعه سایر محققان دارای مشابهت و تفاوت‌هایی است و به طور کلی مطالعات و گزارش‌های متعددی در خصوص افزایش و شیوع رو به رشد ارگانیسم‌های مولد ESBLs از مناطق مختلف در کشور وجود دارد

سولفونامیدها و تتراسایکلین نیز است (۲۹). لذا انتشار این عناصر به سادگی از یک سویه به سویه دیگر صورت گرفته و می‌تواند به سادگی باعث انتشار مقاومت در بیمارستان یا هر محیط دیگر درمانی شوند. لذا توصیه می‌شود که در کنار تست‌های آنتی بیوگرام برای تشخیص مقاومت، تست‌های تکمیلی جهت تشخیص بتالاکتامازهای وسیع الطیف نیز انجام پذیرد تا بدین وسیله هم کمک قابل توجهی به پزشکان در تشخیص نوع آنتی بیوتیک موثر تجویزی و متقابلاً کاهش طول دوره بیماری شود و از سوی دیگر، هزینه‌های درمان از طریق کاهش انتشار سوش‌های مقاوم به درمان باکتری‌ها کاهش یابد.

ESBLs، به نحوی که افزایش شیوع ارگانیزم‌های مولد ESBLs باعث ایجاد نگرانی شده است. استفاده زیاد و نامناسب از آنتی بیوتیک‌ها، طول مدت بستری شدن بیمار در بیمارستان، شیوه درمان و روش مورد استفاده برای شناسایی ارگانیزم‌های مولد ESBLs می‌تواند دلیل تفاوت در درصد‌های گزارش شده باشد (۲۷، ۲۸). درمان عفونت‌های حاصل از باکتری‌های مولد این آنزیم‌ها بسیار مشکل است، چون از یک سو مقاومت به طیف وسیعی از سفالوسپورین‌ها مشاهده می‌شود و از سوی دیگر بسیاری از ژن‌های ESBL بر روی پلاسمیدهای بزرگی (بیش از ۱۰۰ کیلو باز) قرار دارد که هم زمان حامل ژن‌های مقاومت به سایر عوامل ضد میکروبی مثل آمینوگلیکوزیدها، کلرامفنیکل،

REFERENCES

1. Afkhamzadeh A, Majidi F, Ahmadi C. Risk factors for nosocomial infections among burn patients hospitalized in Tohid hospital, Sanandaj, Kurdistan Iran. Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences 2016;59:225-32. [In Persian]
2. Groohi B, Alaghebandan R, Lari AR. Analysis of 1089 burn patients in province of Kurdistan, Iran. Burns 2002;28:569-74.
3. Askarian M, Vakili M, Kabir G. Results of a hospital waste survey in private hospitals in Fars province, Iran. Waste Manag 2004;24:347-52.
4. Pfeifer Y, Cullik A, Witte W. Resistance to cephalosporins and carbapenems in Gram-negative bacterial pathogens. Int J Med Microbiol 2010;300:371-9.
5. Nasehi L, Shahcheraghi F, Nikbin VS, Nematzadeh S. PER, CTX-M, TEM and SHV Beta-lactamases in clinical isolates of Klebsiella pneumoniae isolated from Tehran, Iran. Iranian Journal of Basic Medical Sciences 2010;13:111-8.
6. Ayan M, Durmaz R, Aktas E, Durmaz B. Bacteriological, clinical and epidemiological characteristics of hospital-acquired Acinetobacter baumannii infection in a teaching hospital. J Hosp Infect 2003;54:39-45.
7. Paterson DL. Resistance in gram-negative bacteria: Enterobacteriaceae. Am J Med 2006;34:S20-S8.
8. Reller LB, Weinstein M, Jorgensen JH, Ferraro MJ. Antimicrobial susceptibility testing: a review of general principles and contemporary practices. Clin Infect Dis 2009;49:1749-55.
9. Monstein HJ, Ostholm-Balkhed A, Nilsson MV, Nilsson M, Dornbusch K, Nilsson LE. Multiplex PCR amplification assay for the detection of blaSHV, blaTEM and blaCTX-M genes in Enterobacteriaceae. APMIS 2007;115:1400-8.
10. Zhou CC, Irani RA, Zhang Y, Blackwell SC, Mi T, Wen J, et al. Angiotensin receptor agonistic autoantibody-mediated tumor necrosis factor- α induction contributes to increased soluble endoglin production in preeclampsia. Circulation 2010;12:436-44.
11. Eftekhari F, Naseh Z. Extended-spectrum β -lactamase and carbapenemase production among burn and non-burn clinical isolates of Klebsiella pneumoniae. Iran J Microbiol 2015;7:144.
12. Feizabadi MM, Mahamadi-Yeganeh S, Mirsalehian A, Mirafshar S-M, Mahboobi M, Nili F, et al. Genetic characterization of ESBL producing strains of Klebsiella pneumoniae from Tehran hospitals. J Infect Dev Ctries 2010;4:609-15.
13. Decré D, Gachot B, Lucet JC, Arlet G, Bergogne-Bérézin E, Rénier B. Clinical and bacteriologic epidemiology of extended-spectrum beta-lactamase-producing strains of Klebsiella pneumoniae in a medical intensive care unit. Clin Infect Dis 1998;27:834-44.
14. Hussain A, Mirza IA, Ikra A, Sattar A, Ali S, Khan IU. In vitro sensitivity of chloramphenicol against extended spectrum beta lactamase producing gram negative bacteria. Infectious Diseases Journal of Pakistan 2012;4:503.
15. Monstein HJ, Ostholm-Balkhed A, Nilsson MV, Nilsson M, Dornbusch K, Nilsson LE. Multiplex PCR amplification assay for the detection of blaSHV, blaTEM and blaCTX-M genes in Enterobacteriaceae. APMIS 2007;115:1400-8.

16. Barakzahi M, Hormozi B, Rashki A, Ghalehnoo ZR. Prevalence of extended spectrum β -Lactamase in *Klebsiella pneumoniae* isolates in a teaching hospital of Zahedan City, Iran. *Avicenna Journal of Clinical Microbiology and Infection* 2014;1:e22934.
17. Mirnejhad R, Hashemizadeh FS, Zamanzad B, Jahandideh S, Ansari N, Gholipour A, et al. Identification of KPC-producing *Klebsiella pneumoniae* in clinical samples in Iran. *Yafte Journal of Medical Sciences* 2013;15:105-14. [In Persian]
18. Castanheira M, Sader HS, Deshpande LM, Fritsche TR, Jones RN. Antimicrobial activities of tigecycline and other broad-spectrum antimicrobials tested against serine carbapenemase-and metallo- β -lactamase-producing Enterobacteriaceae: report from the SENTRY Antimicrobial Surveillance Program. *Antimicrob Agents Chemother* 2008;52:570-3.
19. Chen S, Hu F, Xu X, Liu Y, Wu W, Zhu D, et al. High prevalence of KPC-2-type carbapenemase coupled with CTX-M-type extended-spectrum β -lactamases in carbapenem-resistant *Klebsiella pneumoniae* in a teaching hospital in China. *Antimicrob Agents Chemother* 2011;55:2493-4.
20. Duarte A, Boavida F, Grosso F, Correia M, Lito L, Cristino JM, et al. Outbreak of GES-1 β -lactamase-producing multidrug-resistant *Klebsiella pneumoniae* in a university hospital in Lisbon, Portugal. *Antimicrob Agents Chemother* 2003;47:1481-2.
21. Latifpour M, Gholipour A, Damavandi M S. The study of antibiotic resistance of extended-spectrum beta-lactamase-producing *Klebsiella* strains isolated from urinary tract infections in teaching Hospitals in Shahrekord . *J Shahrekord Univ Med Sci* 2016; 18:45-53. [In Persian]
22. Amiri A, Firoozeh F, Moniri R, Zibaei M. Prevalence of CTX-M-type and PER extended-spectrum β -lactamases among *Klebsiella* spp. isolated from clinical specimens in the Teaching Hospital of Kashan, Iran. *Iranian Red Cres Med J* 2016;18:e22260. [In Persian]
23. Kiratisin P, Apisarnthanarak A, Laesripa C, Saifon P. Molecular characterization and epidemiology of extended-spectrum- β -lactamase-producing *Escherichia coli* and *Klebsiella pneumoniae* isolates causing health care-associated infection in Thailand, where the CTX-M family is endemic. *Antimicrob Agents Chemother* 2008;52:2818-24.
24. Mansouri S, Neyestanaki DK, Shokoohi M, Halimi S, Beigverdi R, Rezagholezadeh F, et al. Characterization of AmpC, CTX-M and MBLs types of β -lactamases in clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* and *Escherichia coli* producing Extended Spectrum β -lactamases in Kerman, Iran. *Jundishapur J Microbiol* 2014;7:e8756.
25. Moghaddam MN, Beidokhti MH, Jamehdar SA, Ghahraman M. Genetic properties of blaCTX-M and blaPER β -lactamase genes in clinical isolates of Enterobacteriaceae by polymerase chain reaction. *Iranian Journal of Basic Medical Sciences* 2014;17:378.
26. Ghasemi Y, Archin T, Kargar M, Mohkam M. A simple multiplex PCR for assessing prevalence of extended-spectrum β -lactamases producing *Klebsiella pneumoniae* in Intensive Care Units of a referral hospital in Shiraz, Iran. *Asian Pac J Trop Med* 2013;6:703-8.
27. Franiczek R, Dolna I, Krzyzanowska B, Szufnarowski K, Kowalska-Krochmal B. Conjugative transfer of multiresistance plasmids from ESBL-positive *Escherichia coli* and *Klebsiella* spp. clinical isolates to *Escherichia coli* strain K12 C600. *Adv Clin Exp Med* 2007;16:239.
28. Bali EB, Accedil L, Sultan N. Phenotypic and molecular characterization of SHV, TEM, CTX-M and extended-spectrum-lactamase produced by *Escherichia coli*, *Acinobacter baumannii* and *Klebsiella* isolates in a Turkish hospital. *African J Microbiol Res* 2010;4:650-4.
29. Stürenburg E, Mack D. Extended-spectrum β -lactamases: implications for the clinical microbiology laboratory, therapy, and infection control. *J Inf* 2003;47:273-95.